

UJ KELET

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

A román-magyar egyezmény

A román-magyar pénzügyi tárgyalások befejezt nyertek és a magyar delegátusok kész egyezményt akkora állapotban, fényes bankett után elutaztak Bukarestből. Létrejött tehát Románia és Magyarország között az első gazdasági egyezmény, amelynek jelentősége azonban politikai sulyal is bír. Mert végre ez az első lépés, mely a komoly és megértő közeledés jegyében történt. A két állam között végre az első olyan hivatalos aktus, melynek kauláléja a szomszédos jóviszony, a kölcsönös bizalom, egymás békéjének biztosítása.

Nem akarjuk a román-magyar pénzügyi egyezmény politikai jelentőségét előtérbe állítani. Nagyon jól tudjuk, hogy e lépés csak első lépés és még nagyon sok előhaladásra van szükség, hogy a szomszédos két államnak egymással szembeni viszonya minden hátsó gondolatot kizárjon. Ez az egyezmény azonban gazdasági egyezmény és mi ezt fontosabbnak tartjuk egy kimondottan politikai egyezmény-nél. Mert ez az egyezmény olyan kérdéseket rendez, mely ugy a román, mint a magyar állampolgárok tízezreit érdekli és pedig a mindennapi kereskedelmi élet realitásai között.

Ilyen kérdés volt a Magyarországgal fennálló korona-követelések, folyószámlatartozások, magánkötvények folytán fennálló adósságok rendezése. A bizottság abban állapodott meg, hogy 1918 október 31-én fennálló követelések és tartozások 1:2 arányban nyerne majd kielégítést. Azoknak a tartozásoknak kulcsa, amelyek 1919 március 20-án, vagy április 15-én — e két dátum közül fognak majd legelőször véglegesen dönteni — jött létre, 1:4 lesz. Alig van olyan kereskedő vagy vállalkozó Erdélyben, kit ez a kulcsszám ne érdekelne. Tekintettel arra, hogy a statisztikai adatok, melyek ennek megállapítására vezettek, rendelkezésre nem állanak, általános-ságban nem tudjuk megállapítani, hogy vajjon a kulcsszámok milyen jelentőséggel bírnak gazdasági életünkre. A fontos azonban — és ez az, amit ki kell hangsúlyozni, — hogy a megállapodás végre olyan jogállapotot teremt, melynek körén belül sok függő és kínosan ránknehezülő kérdés teljes tisztázást nyert. A fontos az, hogy egy hatalmas kérdéskomplexum megoldást nyert és ezáltal az örökségbekapott gazdasági kérdések egyik nyílt problémája ki-kapcsolódott.

Természetesen ez még csak egy része és k's része a gazdasági örökségkomplexumnak. Ehhez tartozik a takarékpénztári betétek kérdése is. Ennek kulcsát aképen állapították meg, hogy minden egyes korona helyett negyven banit fizetnek meg.

A legfontosabb kérdés azonban megoldás nélkül maradt, illetve csak részben nyert elintéztést. Es ez a hadikölcsönök ügye. A bizottság egyedül az erdélyi és bánági pénzügyi érdekeltségeknek magyarországi hadikölcsön lombard követeléseivel foglalkozott és ugy állapodott meg, hogy ez parin fizetendő vissza, tehát a régi értékű egy koronát a mai, devalvált egy magyar koronával fizetik vissza. Ez a megoldás semmiesetre se elégítheti ki a romániai érdekeltségeket, mert hiszen olyan hihetetlen értékekkel jelent, amelynek hatása kiszámíthatatlan. Igen féltő, hogy e megoldásnak anyyeka a hadikölcsönök általános rendezésére is rávetődik és sulyosan befolyásolja majd. Már pedig alig van Erdély közönségének olyan problémája, melynek helyes megoldása olyan fontos volna, mint a hadikölcsönkötvények be-váltása. Sajnos, ebben az irányban egyáltalán nem jutotunk előre.

A mostani egyezmény csak egy lépést jelent előre, melynek értékét az fogja megadni, hogy milyen újabb lépések következnek utána. E lépés utáni megállás szinte annyi, mintha

meg se tették volna. Elegendő lesz például rá-mutatni arra, hogy a magánkövetelések érvényesítésénél retorziós szellem uralkodik a két állam között. A román állampolgárok követeléseit a magyar bíróságoknál érvényesíteni nem lehet. Természetesen erre a román igaz-ságügyi kormányzat is megtalálja a maga el-lenintézkedését. De nemcsak a gazdasági életre áll ez, a szellemekre is. Ahol két ország szel-lemi termékeit egymással ki nem cserélhetik, ott az ilyen gazdasági tárgyalások, még ha olyan fényes bankett fejezi is be, nem jelent egyebet, mint pénzügyi szakemberek racionális, rideg érzelmi momentumoktól független meg-állapodását. Bizonyos, hogy sokkal több belső

biztosítéka van az olyan gazdasági megállapo-dásnak, amelyet előbb a belső szellemi har-mónia támaszt alá, mint olyannak, mint ami-lyent most kötöttek s amelytől éppen e szel-lemi harmónia megteremtését várjuk. Fordítva igazabb, őszintébb lenne, de így se szabad elé-gedetlennünk. És vonjuk le a gazdasági egyezménynek azt a mélyseges következtetését, mely ott él mindannyiunk tudatában. Romá-niát és Magyarországot gazdasági érdekeinek olyan harmóniára parancsoló kapcsa fűzi össze, melynek meg kell értetnie: mind a két állam polgárainak belső nyugalma, békessége azt kö-veteli, hogy e gazdasági egymásrautaltságból igazi belső harmónia keletkezzék.

A kommercializálási törvényjavaslat akadémikus vitája

Ujra urnalopással vádolja az ellenzék a többséget. A romanatzi választás epillógusa

(Bucuresi Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Manu közölte hadügyminiszterrel, hogy a romanatzi választáson Arcestiben Petrescu főhadnagy feltörte az urnát.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter beismeri, hogy a tiszt hibát követett el, amikor egy jegy-zőt beengedett a szavazóhelyiségbe. Vizsgálatot rendelt el, amelynek eredményét várja.

Dr. Lupu akar beszélni, de a többség csak az elnök intervenciójára engedi szóhoz jutni. Kije-lenti, hogy Arcestiben az urnát Ianculescu képvise-lő törte fel.

Egy hang: Ez nem igaz. Az egész ellenzék a kormánypárt felé kiált: Urnatolvajok!

Mihalache a miniszteri pad felé mutatva ugyan-ezt kiáltja.

Elnök kéri Mihalachet, vonja vissza szavait, majd rendreutasítja a parasztpárt vezérét, aki vo-nakodik ezt megtenni.

Az új Poincaré-kormány hétfőn mutatkozik be

Monnyit tud fizetni Németország. Négy százmillió dollár kölcsön a jóvátétel fizetésére. Amerika a német demokrácia megmentéséért

(Páris, március 29. Az Uj Kelet tudósítójá-tól.) Az új Poincaré-kormány valószínű össze-tétele a következő: elnök és külügyminiszter Poincaré; pénzügy Marchall; kereskedelem Loucheur; hadügy Maginot; közmunkaügy Detroqueur; közoktatásügy De Jouvenel; gyar-matügy Fabry; belügy Leygues; tengerészet Bokanovsky; mezőgazdasági Rimbert; munka Vincent Dániel; igazságügy Mercier; a fel-szabadított területek minisztere Marin Louis.

Az új kormány ma délelőtt bemutatkozik Millerandnak. A kamarában

hétfőn terjeszti elő programját Poincaré.

Poincaré hétfőn délelőtt kormánynyilatko-zatot fog felolvasni, amely politikai céljaiban olyan lesz, mint az eddigiek. A sajtó elég szí-vélyesen üdvözlöi az új kabinetet és utal arra, Poincaré a válság idején kétségtelen bizonyítékokat nyert, hogy politikai irányvonalai az ország legnagyobb részében helyeslésre talál-
Páris, március 29. A szakértőbizottságok április másodikán terjesztik jelentéseiket a jóvátételi bizottság elé. A jóvátételi bizottság a je-lentéseket azonnal publikálni fogja. Dawes al-bizottsága hír szerint Németország kártérítési fizetési képességét százmillió aranymárkára be-csüli. Ennek alapján amerikai bankkörökben azzal számolnak, hogy

négy százmillió dolláros kölcsönt fognak nyújtani Németországnak, amelyből száz-százötvenmilliót valószínűleg Ame-rikában próbál megszerezni a német kormány.

Amennyiben a newyorki bankházak elsőbbségi jogot kapnak a jóvátételi célokra lekötött zá-logokra, a kölcsön megszerzése nem fog nehé-zségekbe ütközni.

Ettől függetlenül Amerika tízmillió dollá-ros gyorssegélyt fog a német nyomorgóknak folyósítani. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot tegnap terjesztették a képviselőház elé és meg is szavazták. Borah szenátor kijelentése szerint

a kölcsönt a szenátus is nagy szótöb-b-séggel elfogadja.

Ez a tízmillió azonban — mondotta Borah szenátor — csak jelentéktelen töredéke annak az összegnek, amelyet az Egyesült Államoknak al-dozniok kell, hogy ellensúlyozzák azt a szo-moru eredményt, amely egyes európai kormá-nyoknak Németország ellen folytatott szeren-csétlen politikájából származnak. Gompers, az amerikai munkásszövetség elnöke hasonlóképen nyilatkozott. Szerinte a német demokrácia küz-delme élet-halálharc, amelynek kimenetele az egész világot érinti.

A kongresszus által háromszáznegyven sza-vazattal kilencvenhét ellenében elfogadott há-tározat hangsúlyozza, hogy

a tízmillióból kizárólag élelmiszereket szabad vásárolni

Amerikában, amelyeket aztán amerikai hajók fognak Németországba szállítani. A német ki-kötőkből vasuton viszik szét díjmentesen az élelmiszereket, amelyeket mezőgazdasági szövet-kezetek fognak szétosztani az éhező lakosságnak.

rad *
G
telefon 758
dea-Mare
és műlabak
R.
lya
műleteit.
No. 1512
m!
BA
S
korlátlan.
Braziliába
7, az írjon
ine
teit 181
ENTINA
határ!
ez
velt

Nyolcvanöt otthontalan gyermek boldog otthona

Látogatás az Izraelita nőegylet napközi otthonában

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet munkatársától.) A Calea Victorieien egy földszintes ház áll, amelynek rácsos kapuján egyszerű fatábla hirdeti, hogy az izraelita nőegylet Napközi Otthonának az épülete. A kertben gyerekek, öklömmnyi apróságok hancuroznak a homokban. Nagybacska tiuk, leányok sétálnak könyvvel a kezükben, az első napsugár kicsalta a Napközi Otthon állandó vendégeit a szabadba. Jökévd, kacagás, hangos zivaj fogadja az érkezőt, csak a fák kopársága okoz az emberiség e tavaszi színekkel pompázó kiskertjében diszharmoniót, a fák zöldje adná meg ehhez a hatalmas genréképhez a keretet.

Nyolcvanöt gyerek kap teljes ellátást a Napközi Otthonban. Legtöbbnyire szegény munkásszanyok és napszámok gyermekei, akikről a sors megtagadta az otthon puha melegének, higiénikus tisztaságának élvezetét, akiknek szülei egész nap munkában görnyednek és akik az Otthon nélkül az utca porában lennének kénytelenek az estét megvárni. Most lelkes és jószívű uriaszanyok szeretete örökdió fölöttük és látja el őket meleggel, ruhával, cipővel, ebéddel és szórakozással.

(A gyermekkolónia nagyszanyja)

Neuberger Zsigmondné, a Nőegylet elnöknője vezeti a Napközi Otthont. Szeretettel és megértéssel intézi a kis gyermekkolónia sorsát. A gyermekek pedig, akik fiatal életük minden fogékonyágával szeretik azokat, akik jót hoznak, valósággal bálványozzák nagyszanyjukat. Amikor Neubergerné az udvarra lép, egyszerre hozzászaladnak kis védenecsei, otthagyják játékszereiket és könyveiket, egyszerre kórusban üdvözlök:

— Salom, Neuberger néni.

Reggelit, ebédet és uzsonát kap az a nyolcvanöt gyerek, akik a nőegylet napközi otthonának vendégkeretét élvezik. Azok az élelmiszerek, amelyekből a kis gyermekek reggelijét, ebédjét és uzsonnáját előállítják, legnagyobb részét önkéntes adományok útján gyűlt összeg, úgy hogy például nyolcvanöt gyermek ételmezeje, a személyzet fizetése az elmúlt hónapban nem tett ki többet, mint tízezer lejt. Ezenkívül legnagyobb részt ugyancsak önkéntes adományokból kiosztottak ötven pár cipőt, harmincnégy ruhát a lányoknak, most pedig a fiúk felruházására kerül sor.

(Kató és Andor)

A gyerekek egész nap játszanak. Neuberger néni most tornaszerek felállításával akarja a gyermekek testnevelését megkönnyíteni, ezenkívül egy kedves és a gyermekeket nagyon szerető óvónő gondoskodik arról, hogy az idő a tanuláson kívül, mert iskolai feladataikat itt végzik el, kellemesen teljen. A játszóteremben, amelyben a fal mellett hosszú lécák vannak a gyermekek számára, az óvónő felügyelete mellett énekelnek, táncolnak és szavalnak a szegény kis proletárgyermekek.

A primadonna Kató. Négy éves lehet talán, de okos szemei született intelligenciáról tesznek tanubizonyosságot. Szaval, énekel és egy kis társnőjével valóságos operettet játszik le, amelynek végeztével keccses bókkal köszöni meg Neuberger néni tapsait. Andorka, aki három és fél éves, szaval valami macskáról és valami tejfölös csuporról, az óvónő büszkén mondja:

— Valóságos színész ez a kis gyerek. Meglátják, nagy művész lesz belőle.

És a három és fél éves Andorka, a jövő nagy művésze zokogva, sirva fakad, mert társai nem engedik vissza eredeti helyére.

(Négy hadiárva)

Van négy hadiárva, akik egész picikoruk óta a Napközi Otthonban nevelkedtek. Ott nőttek fel, onnan járnak az iskolába, odajöttek vissza és ott végezték feladataikat. Az egyik közülük már nagy fiú, befejezte tanulmányait és egy szuzternél van alkalmazásban. Szorgalmasan dolgozik, mestere nagyon meg van elégedve vele és a kisfiú, hogy háláját lerója, a multkor az elnöknőt születésnapjára cukorkával lepte meg. Neuberger néni megköszönte a kis hadiárva ragaszkodását, mire az egyik hozzálépett és bizalmasan a fülébe sugta:

— Jövőre, ha több pénzünk lesz, nagyobb

dolgot veszünk Neuberger néninek. Nagyobbat és finomabbat. Egy egész koszoru fűgét.

Megszólal a csengő, ebédelni mennek a gyerekek. Hosszu asztal, szép tiszta bürrel letakarva, mindegyik gyerek előtt fehér tányér, üveg pohár és evőeszköz. Leülnek az asztal mellé, a szakácsné behozza a párolgó levest és pár másodperc múlva szőke és barna gyermektejek hajolnak a tányérok

főlé. Az ebéd huslevesből, főtt husból burgonyával és diószósztából áll.

Az elnöknő jóságosan nézi a gyerekeket, azután bucsut int. Az apróságok felugrálhatnak a helyeikről, hozzászaladnak, tolkodnak, hogy a kezét megéssék, hogy a nyolcvanöt gyerek ajkán hangzik fel a szeretetteljes bucsu:

— Salom, Neuberger néni.

(t. i.)

A magyar korona stabilizálása feljavitja a tőzsdéi árfolyamokat

Korányi pénzügyminiszter bizik a szanalásban. Az ellenzék kormányhatalátó rezisztenciára kószú. Ki lesz a párisi magyar követ? Bukarestben marad a magyar tárgyalóbizottság

(Budapest, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Korányi Pálgyes bárónak pénzügyminiszterré történt kinevezésével megürült a párisi magyar követi állás, amelyet azonban egyelőre nem töltenek be. Erre a tisztségre eredetileg Valkó Lajos kereskedelemügyi minisztert szeltemék ki, de ő nem vállalja. A szanalási javaslatok letárgyalása után Korányi visszautazik Párisba és bucsulátogatást tesz Millerand köztársasági elnökkel, Poincaréval, valamint a politikai és pénzügyi vezéregyeneségeknél.

Korányi pénzügyminiszter az „Esti Kurir”-nak adott nyilatkozatában optimistikusan látja a kibontakozás útját. Elmondotta, hogy a gazdasági élet stabilizációja erősen éreztetni fogja hatását a tőzsdén is. Az a nagyarányú játék, amely a tőzsdén folyt, a szanalási akció keresztülvitelekor meg fog szünni. A stabilizálódás azonban egészséges atmoszférát fog teremteni, hogy azok a papírok, amelyek mögött reális nagy vagyonok vannak, rövidesen föl emelkednek belső értéküknek megfelelő árfo-

lyamukra, amelyről néhány hónap előtt lezuhantak.

Az ellenzék egy része passzív rezisztenciát akar tanúsítani a szanalási javaslatokkal szemben, a kormány felelősségének megállapításával. Sőt az intranzigensek részéről olyan hangok is hallatszanak, hogy a mandátumokat le kellene tenniük. A kormánypart azonban egysegesen a javaslatok mellett foglal állást.

Bukarest, március 29. A „Viitorul” jelenti, hogy a magyar küldöttség a jövő héten is Bukarestben marad a konvenciók aláírása végéig. Megállapodás jött létre a határmenti kereskedelemre, a kettős megadóztatásra, az árvaszékekre és az új határok által kettészakított megyék vagyonára vonatkozólag.

Ma délután a pénzügyminisztériumban aláírták a kártérítésre vonatkozó egyezményt is, ennek értelmében Magyarország a háború idején elszármányolt tárgyak visszatérítése fejében 540.000 ezer aranylejt tartozik fizetni, melyet Magyarország mozdonyszállítással fog teljesíteni.

Ma dől el a román-orsz konferencia sorsa

Három csoportba osztották a tárgyalás anyagát. Nistor bukovinai miniszter a román-osztrák függőkérdésekről

(Bécs, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken délután tartották meg Krestinsky orosz nagykövet elnökletével a román-orsz konferencia első ülését. Az ülésen előbb az elnöklés kérdését szabályozták, azután megállapították a munkarendet, amelynek első pontja a területi kérdések, második pontja a pénzügyi és gazdasági kérdések, harmadik pontja pedig a jogi és politikai kérdések.

Az első pont tárgyalását meg is kezdték. Mindkét delegáció elnöke hozzáfűzte észrevételeit a területi kérdések pontjához, mire

az ülést szombat délutánra halasztoták.

Mint hogy a román delegátusok semmi körülmények között sem hajlandók belemenni a beszarábiai kérdés felvetésébe, nagyon valószínű, hogy a tanácskozásoknak ezt a részét már holnap befejezik.

A tegnapi első ülés után, amelyen tudvalevőleg megállapították a konferencia munkaprogramját, a kilátások nagyon pesszimistikusak. Krestinsky ugyanis fentartotta a szovjetkormány álláspontját, mely nem ismeri el az országgyűlés határozatát és népszavazást követel Beszarábiában.

Rascanu felszólalásában a leghatározottabban visszautasította az orosz álláspontot. Miután

Krestinsky kérte, hogy a tárgyalásokat folytassák,

a konferencia tegnap még nem hiusult meg, de ma okvetlen eldől, hogy engednek-e az oroszok, vagy sem. Utóbbi esetben a konferencia félbeszakad.

A román-osztrák tárgyalások

Csütörtökön, mint ismeretes, a román-orsz konferenciával egyidejűleg Bécsben megkezdődtek a román-osztrák tárgyalások is, amelyek a Seipel kancellár bukaresti megállapodásából fenmaradt függőkérdéseket fogják rendezni. Román részről a tárgyalásokat dr. I. Nistor bukovinai miniszter vezeti, aki hosszabb nyilatkozatot adott a „Neue Freie Presse” szerkesztőjének. A román-osztrák konferenciáról Nistor a következőket mondotta:

— A saintgermaini békeszerződésből ki-

folyólag egész sereg kisebb, különösen közgazdasági jellegű kérdés maradt elintézetlenül Románia és Ausztria, mint utódállamok között. Ezek a kérdések még abból az időből erednek, mikor Bukovina osztrák koronataromány volt még és a mi feladatunk azokat elintézni. A háború alatt például a hivatalok és magánemberek vagyonát elszállították Bukovinából és Ausztriában letétbe helyezték. Ezeket a letéteket akarjuk most visszaszerezni. Sok bukovinai illetőségű jelenlegi román állampolgár bécsi intézeteknél biztosította magát. A konferenciának kell majd eldöntenie, hogy a biztosításokat miképpen szabályozzák.

A háborus kártalanítások

A tárgyalások programjában külön pont a takarékpénztári betétek likvidálása, továbbá a hadikárok, a rekvirálások megtérítése. Fel kell oldani a háború alatt állami kezelésben volt bukovinai magánvasutakat. Bécsben rengeteg hivatalos és magánintézeti akta van, amelyek jelenlegi román polgárokra vonatkoznak. Mindezeket a kérdéseket nemcsak meg tárgyalni, hanem rendezni is kell. Rendezni kell az állami és magántisztviselők nyugdíjainak az ügyét és minthogy Bécsben nagyon sok román állampolgárságu nyugdíjas él, Románia ki fogja kérni az irattárból és mügyűjteményekből ráeső részt. Nagyon sok mü tárgy van Bécsben, amely Bukovinából származik és még nem lett visszaadva.

— Ez a kérdés épúgy, mint a többi, külön albizottságban kerül tárgyalásra. A román delegáció két albizottságra oszlik, egy jogi és egy technikai, amelyek a dr. Schüller osztályfőnök vezetése alatt álló osztrák delegációval egyetértésben fogják behatározni a szakszerűen meg tárgyalni az egyes kérdéseket. A konferencia, minthogy nagyon sok részletkérdés van, legalább két-három hétig fog tartani.

Nistor miniszter még elmondotta, a dr. Grünberger osztrák külügyminiszterrel folytatott beszélgetéséből arra a meggyőződésre jutott, hogy az osztrák delegáció a legjobb szándékkal fog igyekezni a függőkérdések kölcsönösen kielégítő megoldására.

A „Hercules”-Tápsör páratlan minőségű **Czell-Sörgyár** Cluj-Kolozsvár

Szemvialátó volt. hogy megvi

a könyvvel. Az orvos m olvas rendt — Mit orvos. — ról is folyé — Ugy kát ki nem

Pase zsidónak e váradi zsidó telte meg rához. A hogy Kohé A vend dozni kezd — Az roél, mert dotta nek

Visszav gény bóche hozzájuk es gájuk és az Egyik t ahol alig t bálbosz fé rom bócher adott nekik

Az első de a harma darab spár Gondolt a másik ké két kabató hármán elf

Ugy is alá, a spár cher minde amiből ter A lár megértette. Ha nem h visszavesze

Nü... kettra. M jának:

— Tu hus, olyan Miután mindig me akarta jav — Nü

De ő féle cseme jó. Az vol — Nü felháborod

— Ha pestről jel forgalmi i külföldön keverik és eredeti ár védekezni minőséget magolásba

Szó gya

Ez történt...

Szemvizsgálat. Egy vidéki zsidó erősen rövidlátó volt. Bement a városba egy szemorvoshoz, hogy megvizsgáltassa szemét, esetleg szemüveget vegyen. Az orvos megakartván győződni, mennyire rövidlátó, olvastatni akart vele, mivel azonban emberünk csak a héber betűket ismerte, az orvos egy imakönyvet nyitott fel és a páciens szeme elé tartotta. A zsidó folyékonyan olvassa, miközben az orvos mindég távolabb megy a könyvvel, de ő csak hibátlanul olvas tovább. Az orvos már a szoba végére ért, de a zsidó csak olvas rendületlenül.

— Mit akar maga tőlem? — kiált rá az orvos. — Maga rövidlátó, aki ily nagy távolságról is folyékonyan olvas?
— Ugyan doktor ur, — válaszolt a zsidó — kát ki nem tudja a „Sema Jiszroel“ kívül?
L. J. Oradea-Mare

Pase jiszroel. Egy tekintélyes nagykároly zsidónak egyik szombaton vendége volt egy nagyváradai zsidó fiatalember. Szokás szerint azzal tisztelte meg vendégét, hogy felhívatta a séfer tórához. A bálkór megkérdezte a fiatalembertől, hogy Kohén, lévi, vagy jiszroel?

A vendég zavarba jőn, nem tud felelni, akadonni kezd, végre nagynehezen kinyögi:
— Azt... hiszem... valószínűleg — jiszroel, mert emlékszem, a nagyapám sokszor mondotta nekem, hogy... pase jiszroel.
B. J. Careimare

Visszaveszem a spárgát... Két nagyon szegény bócher közös vándorútra indult. Utközben hozzájuk csatlakozott egy még szegényebb kollégájuk és azonnal hárman vándoroltak.

Egyik napon egy szegény faluba érkeztek, ahol alig tudtak szálláshoz jutni. Végre az egyik bálbosz felajánlotta teljesen üres szobáját a három bóchernek, de sem ágyat, sem ágyneműt nem adott nekik.

Az első két bóchernek volt még télikabátja, de a harmadiknak még az sem volt, csak egy darab spárgája.

Gondolt egyet és hogy ő se fázzik azt ajánlotta a másik kettőnek, hogy a spárgájával összeköti a két kabátot a gomblyukaknál, és akkor mind a hárman elférnek alatta.

Ugy is tettek. Lefeküdtek. Ki-ki a kabátja alá, a spárgás pedig a középre. A két szélső bócher mindegyre maga felé húzta a közös takarót, amiből természetesen veszekedés lett.

A lármára felébredt a harmadik, aki mikor megértette, hogy miről van szó, így takadt ki: Ha nem hagyjátok abba a veszekedést, mindjárt visszaveszem a spárgámat.
F. M. Negrest

Nü...! Egy zsidó hivatalos volt egy bankettra. Másnap egész nap mesélt róla a barátjának:

— Tudod, volt ott minden. Bor, hus, ilyen hus, olyan hus. Az volt csak egy menü.

Miután pedig a helyes kiejtést nem ismerte, mindig meunak ejtette ki a menüt. A másik ki akarta javítani és közbeszólt:

— Nü!

De ő csak folytatta tovább. Volt ott mindenféle csemege, sütemény, tézta, minden, ami csak jó. Az volt egy menü.

— Nü — javította a másik.

— Nü?! — hát mit akarsz még — kiáltott felháborodva az első.
L. S. Oradea-Mare

Hamisítják a szegedi paprikát. Budapestről jelentik: Az állami gyógy- és ipari növényforgalmi iroda közli, hogy a szegedi paprikát főleg külföldön a gyengébb minőségű spanyol paprikával keverik és aztán magyar paprika néven árusítják eredeti áron. Ez ellen a visszaélés ellen úgy fognak védekezni, hogy ezentúl állami plombával és a minőséget feltüntető állami zárjeggyel ellátott csomagolásban hozzák forgalomba a szegedi paprikát.

Kisiklott az olasz király vonata

Viktor Emánuel hajón látogatja meg az amalfi árvízkatasztrófa áldozatait. Egy sziklafal ráomlott a vasúti töltésre. Végleg elsüllyedt a román-olasz incidens

(Róma, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ideérkező jelentések szerint az Amalfi melletti árvízveszedelem egyre fokozódik. Ujból számos emberélet esett áldozatul az árvíznek, amely a király különvonatát is majdnem veszedelembé döntötte. A mozdonyvezető csak az utolsó pillanatban vette észre a bajt és megállította a vonatot. A király vonaton folytatta utját.

Ujabb távirat arról számol be, hogy Amalfi környékén a sziklafalak tovább omladoznak és folytatódnak a veszedelmes földcsuszamlások,

amelyek elsöpréssel fenyegetik a hegyek tövében meghúzódó falvakat. A király vonatát is, amely a katasztrófa színhelyére akarta vinni, egy ilyen leomló sziklafal döntötte majdnem végzetes veszedelembé. A hatalmas szikladarabok rázuhantak a pályatestre és elzárták az utat.

A különvonat nekiment egy leomlott sziklafalnak

és kisiklott. Csak a vonatvezető óvatosságának köszönhető, hogy komolyabb baj nem történt.

Viktor Emánuel király egy másik vonattal visszautazott Nápolyba, ahonnan hajóval igyekszik majd Amalfit megközelíteni. Az ut erre is veszedelmes, mert Nápolytól egészen Salernoig és

Amalfitól nyugatra állandóan zuhog,

ami újabb és nagyobbarányú katasztrófákat okozhat.

Bucuresti, március 29. Olasz diplomáciai forrásból az a hír terjedt el, hogy az olasz-román incidens teljesen el van intézve. Az olasz meghatalmazott miniszter már vissza is érkezett Bukarestbe. Ferdinánd király Rómába utazása biztosítottnak látszik. Az olasz diplomatát holnap Duca és Bratianu, ma délután pedig Ferdinánd király fogadja.

A vacarestii dráma

Mota bosszúból lőtt rá Vernicescúra. Szigorú vizsgálatot indítottak. Az „Universul“ kommentárja. Vernicescu felépülésére nincs remény

Elmozdították a vacarestii fegyház igazgatóját

Bukarest, március 29. Az igazságügyminiszter Mota merénylete következtében elmozdította állásától a vacarestii fegyház igazgatóját. A „Cuvantul Studentesc“ című lapot, amely ma külön kiadásban megdicsérette Mota tettét, elkobozták és a cikk szerzői ellen bünygyi eljárást indítottak.

(Bucuresti-Bukarest, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken délelőtt tíz órakor borzalmas dráma játszódott le a vacarestii fegyház irodahelyiségében.

A vacarestii fegyházban, mint ismeretes, hat hónap óta tizenhat diákot őriznek, akiket az elmúlt év folyamán fascista összeesküvés gyanúja miatt tartóztattak le. A letartóztatott diákok perének tárgyalását a törvényszék szombatra tűzte ki. A diákok közül egyet, Vernicescu Aureliant, a kolozsvári gazdasági akadémiai hallgatók elnökét, aki ellen a vizsgálat során semmi kompromittáló adat nem merült fel, az ügyészség hónapokkal ezelőtt szabadlábra helyezte. Vernicescu szabadlábra helyezése után azonnal haza utazott Orsován lakó szüleihez.

Hogyan történt a merénylet

Vernicescu csütörtökön levelet kapott Mota Juon kolozsvári diákvezértől, a per egyik fővadásztól, aki a vacarestii fegyházban várta a per tárgyalását, hogy még a tárgyalás megkezdése előtt látogassa meg őt börtönében fontos megbeszélés céljából.

Vernicescu eleget tett Mota kérésének, Orsováról Vakarestibe utazott és pénteken délelőtt tíz órakor felkereste diáktársát a fegyházban. A két diák a fegyház irodájában találkozott, de mielőtt még a kölcsönös üdvözlésre kerülhetett volna a sor, Mota belső zsebéből hirtelen revolvert rántott és nyolcszor rálőtt Vernicescúra. A golyók közül kettő talált és Vernicescu haldokolva zuhant le.

Az esetről azonnal jelentést tettek a főügyészségnek, aki személyesen szállt ki helyszínre, hogy a vizsgálatot megejtse.

Bosszu adta Mota kezébe a fegyvert

Mota a főügyész kérdésére a legnagyobb egykedvűséggel ismerte be a merényletet.

Vallomása során kijelentette, hogy tettét bosszúból követte el. A fegyházban ugyanis megtudta, hogy Vernicescu a lefolytatott vizsgálat során teljesen beismerő vallomást tett és főleg azért bocsátották szabadon, mert a többi diáktársaira súlyosan kompromittáló vallomást tett. Vernicescu vallomása volt az egyetlen támpont, aminek alapján az ügyészség a hazáirulás vádját emelte ő ellene és tizenöt társa ellen. Ezzel a ténnyel Vernicescu a legsúlyosabb árusítást követte el társai ellen és neki köszönhető, hogy még mindig börtönben sanyalódnak. Ezt akarta ő merényletével megbosszulni.

Motát vallomása után szigorított őrizetbe vették.

Az eset egyébként óriási izgalmat keltett Bukarestben, annál inkább, mert senki sem tudja magyarázatát adni annak, hogyan juthatott Mota revolverhez. Az ügyészség széleskörű vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy a merényletet a fegyház személyzete közül kit terhel a felelősség.

Az „Universul“ vizsgálatot sürget

A bukaresti sajtó a merényletről a belügyminisztérium hivatalos kommunikéjéig közli. Az „Universul“ a szűkszavú kommunikéhez ezeket a kommentáló sorokat fűzi:

„Az ügyet különösen súlyossá teszi az a tény, hogy Motának, a vacarestii fegyház foglyának revolvere volt. Honnan és kitől juthatott hozzá? Erre a kérdésre a hatóságoknak kell megadni a választ a vizsgálat lefolytatása után. Addig azonban, míg a válasz megérkezik, a legkézenfekvőbb magyarázatot kell elfogadjuk, hogy valamilyen szervezet juttathatta kezére a fegyvert éppen a bűnpör küszöbén. Másik magyarázat az volna, hogy a vacarestii fegyházból szállt ki, amelybe szabadon járhat ki-be bárki.

Az eset mindenképpen igen súlyos és éppen ezért precíz feleletet várunk a hatóságoktól, hogy a különböző gyanúsításoknak elejét lehessen venni, amelyek annál könnyebben terjedhetnek el a közvéleményben, mert a bűntény éppen azon a napon történt, amely a bűnpör tárgyalásának napját megelőzte, amikor is — úgy mondják — szenzációs vallomásokra került volna sor.

Vernicescu állapota életveszélyes

Bukarest, márc. 29. Vernicescu cluji gazdasági akadémiai hallgatónak állapota rendkívül súlyos. Az éjszaka folyamán belső vérzés komplikálta a sebeket, úgyhogy nagyon kevés remény van felépüléséhez. A vizsgálóbíró igyekszik megállapítani, hogy jutott Mota a revolverhez. Valószínűnek tartják, hogy a revolvert azon diákok egyike adta, akik élelmiszert hoztak a fegyházban levő diákoknak. A bukaresti esküdtszéken a fascista per tárgyalását ma megkezdik. A rend fentartására széleskörű intézkedések történtek.

— Csongrádon ünnepelték a bombamerénylőket. Budapestről jelentik: Az igazságügyminisztérium eljárást indít a csongrádi tüntetők ellen, akik a szabadlábrahelyezett Piroška-fivéreket tegnap a pályaudvaron és az utcákon ünnepelték, azután pedig bankettet rendeztek a bombamerénylet főtettesei tiszteletére.

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT
"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapjufestés

Javult a kereskedelmi üzletmenet

Csak időleges a javulás. A szezonvásárlások mérlege. Csak a kormány segíthet a kereskedelem bajain

(Cluj-Kolozsvár március 29. Az Új Kelet munkatársától.) Egész télen sínylették Románia kereskedői azokat a terheket, amelyeket a kormány a kereskedelem vállára rakott. Ezek a mesterséges bajok — mint például a forgalmi adó és a spekulatörvény — csak növelték a lehangoltságot, amely a természetes bajnak, a pénzühiánynak következményeképpen beállott pangás miatt keletkezett. Az Új Kelet sokat foglalkozott ezekkel az örökké aktuális kérdésekkel, amelyek nemcsak egyes emberek egzisztenciáját, de az ország gazdasági életét is fenyegetik. Igérte a kormányzat, hogy meg fogja szüntetni a nehézségeket, ankétoakat tartottak a bankok, hogy "eltüntessék" a kereskedelem utjából a pénzühiány következményeképpen katasztrófálissá növekedett uszortát, mindmáig azonban semmi konkrét javulás nem történt és azok az ígéretek, amelyeket a kormány képviselői a kereskedővilág reprezentánsai előtt a Sfatul Negustorese bukaresti kongresszusán tettek, csak ígéretek maradtak.

Mit hoz a tavasz?

Mint mindenben, a gazdasági életben is változást szokott hozni az évszakok egymásután következő folytonossága. Most, hogy a tavasz végre beköszöntött, azt tapasztalhatjuk, hogy ez a depresszió, amely körülbelül egy félszáz évvel ezelőtt kezdődött Románia kereskedelmére, enyhült. Az üzletek forgalmasabbak, a gyárosokhoz sürűbben érkeznek megrendelések, mintha a tavasz meghozta volna a kereskedelem régen várt fellendülését. Munkatársunk érdeklődött az egyik tekintélyes kolozsvári kereskedőnél, aki kérdezősködéseire a következőket mondotta:

— Látszólag csak, hogy a kereskedelmet bénító pangás megszűnt. Nem is szűnhetett meg, hiszen mindazok a tényezők, amelyek azt előidézték, ma éppen úgy fennállanak, mint fennállottak fél évvel ezelőtt. A forgalmi adót ma sem pusztaírozták, az uszortatörvényt nem helyezték hatályon kívül, a pénzühiány pedig egy-

általán nem szűnt meg. Az uszora talán még nagyobb mint volt és annak megszüntetését csak a pénzügyi társadalom érlyes összefogása eredményezhetné.

Megélénkült az üzleti forgalom

— Tagadhatatlan, hogy az üzleti forgalom néhány hét óta megélénkült. Ez az élénkítés azonban nem jelenti a pangás megszűnését, merthízen tavasz van, tavasszal pedig a község mindig nagyobbarányu bevásárlásokat szokott eszközölni. Olyan évszakváltozás ez, amely egyenesen megköveteli, hogy a vásárlók, akár szegények, akár gazdagok, ruhaneműekbe fektessék pénzüket. Ez az élénk üzletmenet még eltart majd egy-két hétig, azután újra kiürülnek a boltok. A község a néhány hetes élénkítésben teljesen kimerül és ahogy beszerrezték tavaszi és nyári szükségleteiket, ismét beszünteti vásárlásait. Mi várhatjuk majd az őszt, amikor megint megélénkül az üzletek tájéka. Mondanom sem kell, hogy az idei tavaszi vásár minőségben és mennyiségben jóval mögötte van akár a tavalyi, akár a tavalyelőtti tavaszi vásároknak.

Pünkösdi királyság

— Tartós javulást mi hivatalos intervenció nélkül még csak nem is remélhetünk. Hogy a beteg meggyógyuljon, meg kell szüntetni a betegség okait. Nálunk pedig az orvosok ott állnak a haláloságnál, kezükben az operáló kés és nyugodt közönnyel nézik a haldokló agóniáját. Pedig az orvosoknak tudni kellene, hogy a haldokló ragályos beteg és ha nem gyógyítják meg, magával rántja környezetét és az orvosokat is.

— Mindaddig, amíg a mesterséges és természetes gátakat el nem tüntetik a kereskedelem szabad haladásának utjából, általános és eredményes javulás nem mutatkozhat. A mi husvéti és pünkösdi vásárunk, husvéti és pünkösdi fellendülésünk nem egyéb pünkösdi királyságnál.

A parasztpárt újra fuziót ajánl a nemzeti pártnak

Nem sikerült Jorga elvi orientációs terve. Új tárgyalások küszöbön

(Bucuresti-Bukarest, márc. 29. Az Új Kelet tudósítójától.) Részletesen beszámolt az Új Kelet annak idején arról, hogy Jorga széleskörű akciót indított az ellenzéki pártok elvi orientálásának érdekében.

Jorga az elmúlt hónapban egyik politikai gyűlés keretében igen helyesen mutatott rá arra, hogy az ellenzéki pártok akcióképtelenségének legfőbb oka az, hogy a különböző ellenzéki pártok nem politikai és gazdasági elvek szerint épülnek fel és így már heterogén összetételük miatt is képtelenek aktív értékű munkára.

Jorga beszédének nyomán az ellenzéki pártok között erőteljes mozgalom indult meg az elvi orientáció érdekében. Az ellenzéki tábor formális két részre szakadt és megindultak a tárgyalások egyrészt Jorga, Maniu és Argevitau között egy "jobboldali", másrészt pedig Mihalache, Averescu és Marghiloman között egy "baloldali" ellenzéki frakció létrehozására.

A tárgyalások meg is indultak, de egyelőre minden eredmény nélkül.

Averescu, kinek Jorga fuziói feltételeire tegnap estig kellett volna válaszolnia, újabb gondolkodási időt kért, amely hétfő estig tart. Maniunak ezen időpontig végleges választ kell adnia, elfogadjá-e a fuziót vagy sem.

Miért nem sikerültek a tárgyalások

Bukaresti lapok véleménye szerint a tárgyalások sikertelenségének több oka is van. Legfőbb baj az, ha a különböző heterogén összetételű pártok fuzionálnak, nem jelenti azt, hogy egy homogén párt lesz az eredmény. Sőt ellenkezőleg. Az egyes pártok külön-külön belső ellentétei mégjobban kiélesednek a fuzió révén, mert a többi szakadék közé a pártok közti nüanszkülönbség is közébekeleli magát.

Második oka a tárgyalások meghiusulásának az, hogy Jorga maga válogatta ki azokat az ellenzéki pártokat, amelyekkel jobboldali ellenzéki frakciót létrehozni hajlandó és így a parasztpártot

kénytelen-kelletlen a megmaradt ellenzéki pártokkal való fuzió tárgyalásokra kényszerítette rá, hogy azokkal baloldali blokkot alakítson.

Averescu és Marghiloman, akik még gondolatban is távolállanak a baloldaltól, így kerültek abba a kényszerhelyzetbe, hogy a parasztpárttal baloldali blokkról tárgyaljanak. Természetes, hogy az ilyen komolytalan terv az első kísérleteknél sem juthat tovább.

Az ellenzéki pártok ma már világosan látják, hogy ez az út, amelyen megindultak, nem arra az eredményre vezet, amint azt Jorga elgondolta. Tisztán látják azt is, hogy az elvi orientáció megteremtésének, ami az ország politikai életének egészségét is jelenti, csak egyetlen útja van, ez pedig a pártoknak önmagukban való reorganizációja.

Az új fuzió terve

Bár a különböző ellenzéki pártok önmagukban való reorganizálásának szükségét ma már minden ellenzéki párt belátja, erre ma mégsem kerülhet sor. A kormány gyors törvényhozási munkája nem enged az ellenzéki pártoknak elegendő időt hosszabb szervezési akció lebonyolítására. Addig, amíg a mai körülmények között valamelyik ellenzéki párt reorganizációs munkával elkészülhetnek, hosszú hónapok telhetnek el és ezalatt a kormány nyugodtan szavaztathatja meg mindazokat a törvényjavaslatokat, amelyek ellen minden ellenzéki párt elvi és politikai különbség nélkül a legádázabb harcot akarja megvívni.

A kommercializálási törvényjavaslat küszöbön lévő részletes tárgyalása újra különböző fuziók tervét vetette fel. A parasztpárt és nemzeti párt között már több ízben meghiusult fuzió terve újra felszínre került. Ezuttal a parasztpárt volt a kezdeményező, amely a tegnapi nap folyamán hivatalos formában újra fuziót ajánlott a nemzeti pártnak. A nemzeti párt végrehajtóbizottsága hajlandóságot mutat a tárgyalások újrafelvételére, annak ellenére, hogy a parasztpárt a két párt közötti elhidegülés után a romániai választások során

éppen olyan éles kampányt kezdett a nemzeti párt ellen, akár a liberális párt ellen.

A kommercializálási törvényjavaslat megszavazásának megakadályozás azonban annyira szívén fekszik a nemzeti pártnak, hogy ezuttal hajlandó minden szentimentalizmust félretenni az ügy sikere érdekében. Az újonnan meginduló tárgyalások elé nagy várakozással tekintenek az ellenzéki körökben.

Eugen d'Albert: Hegyek alján

(Bemutató előadás a Román Operában)

Eugen d'Albert, a „Hegyek Alján“ opera komponistája nem ismeretlen az erdélyi község előtt. Pár héttel ezelőtt hangversenyzett a nagyobb városokban (persze Kolozsvárt gondosan elkerülte) és felejthetetlen értéket szerzett a zenekedvelő községnek mint zongoraművész is. E nemben és különösen Beethoven interpretálásában egyike a ma élő legnagyobbaknak. Mint zeneszerző, a „Hegyek Alján“ -nal alapította meg hírnevét. 1903-ban adták először ezt az operáját, amely azóta sok európai színpad népszerű darabjává vált. A kolozsvári Magyar Színház is előadta régebben mérsékelt sikerrel és ezért lekerült a műsorról. Most a Román Opera gazdagította vele programját.

Nemcsak zenéje, de szövege is figyelemre méltó. Egyrészt a hegyről a völgybe került pásztor (Pedro) életét tárja elénk, másrészt a jó és a rossz sokszor megénekelte és megírt küzdelmét szimbolizálja.

Pedro, a Pyrenneusok független, szabad, testileg, lelkileg romlatlan pásztorához a hegyalján lakó módos gazdája (Sebastiano) feleségül adja Mártát, aki eddig az ő gazdaszónya és szeretője volt. Pedro, aki eddig mindennapi imáiban élet-társ után esedett, örömmel fogadja a gazda ajánlatát, annál is inkább, mert a leány is tetszik neki. Otthagyja a hegyet és lemegy a faluba, ahol ezuttal a gazda malmában fog dolgozni.

A hegyek eleven, gerincos fia félszeg, esetlen embernek mutatkozik az emberi társaságban. A falu népe kineveti, gúnyt űz belőle, mert tudja, hogy miért adta hozzá Sebastiano Mártát. Márta huzódik tőle, mert azt hiszi, hogy Sebastiano eladta őt neki, a gögös és kegyetlen gazda pedig arra bírja Mártát, hogy továbbra is szeretője maradjon. Keserves bukdácsolások közt ismeri föl lassankint Pedro Sebastiano csuf játékát és a morálnak megfelelően, hogy a gonosznak bukni kell, minden jóra fordul. Párviadalban megöli Sebastiano-t és Mártával, aki közben megszerette őt, vissza megy a hegyekre, ahol nincs bűn, nincs aljasság, mert nincsenek emberek.

Ez a történet adta a keretet D'Albert zenéjének. Nem jár új utakon. De a hatásokat, amiket felvett — néhol Wagner, Liszt, egy kicsit Verdi — magasabb egységbe olvastotta és valami megmagyarázhatatlan tónust ad muzsikájának. Bizonyos, hogy első hallásra nehezen apperceptálható és a község is egy kissé idegenül állott vele szemben.

Egyes részletei, mint Petro beszélgetése Nandoval, Nusi éneke, Márta élettörténete, Pedro és Márta esteli jelenete felejthetetlen zenei élvezetet nyújtanak. De ezenkívül is alig van olyan kis részlete, amelyik le nem bilincseli a hallgatót.

Pavel alakítása Pedro szerepében színművészi-leg tökéletes volt. A völgyben félszeg, de nem félkegyelművé vált pásztor, amint az idegen környezetben lassankint megtalálja önmagát. Pávelnél jobb megjátszóra alig találhat. Ennekben is kiváló volt, különösen a prologusban és az I. felvonásban. Márta szerepében Aca de Barbu nyújtott kiválót. A többiek, elsősorban Crisan mint Sebastiano, Gavrilescu, Ujeicu a tőlük telhető legjobbat adták. Külön elismerés illeti a zenekar pompás játékát, ami nagyrésztben Schüller érdeme. A zökkenő nélküli rendezésért Pavelt illet meg minden dicséret.

Ha a sikernek az előadás belső értéke és nem a tapsok száma a mértéke, akkor a Hegyek alján előreláthatólag még sok élvezetet fog nyújtani a községnek. (sz—a)

Kahr és társai Olaszországba menekültek?

Berlin, márc. 29. A szociáldemokrata párt hírszerző irodája közli Münchenből, hogy Kahr volt bajor főállambiztos, Lossow tábornok és Seisser volt egykori hadügyminiszter Olaszországba utaztak. Egy másik müncheni jelentés szerint a „Gross-Deutsche Zeitung“ és a „Deutsche Presse“ fájvédő lapokat egy hétre betiltották, mert a Hitler-pörrel kapcsolatban lázító cikkeket közöltek.

Az Új Kelet s napilap Szerkesztik: G Felelős szerke Az Új Kelet el jelölését Előfizetési ára félévre

Weizmann a Kelet Mit végzett a

(Cluj-Kolozsvár tudósítójától.) világszervezet jessző-kampá vetkező felhi

Még soh Közép- és Ke napjainkban. fiak, asszonyo nek hatalmas gainak kapui Sőt ma már Amerikába ve

Hol keress az üldözöttek

Palesztina amely lehetőv kezdését s ezz Zsidó családok való visszatéré ják a hívó szó vándorutjukat

Az utóbbi bevándorló tel hogy ez a szár megkészszerzőc nagyrészt attól szág azokat az vel a bevándor nak az épülő c

Abban a sze évek óta velet nép nagyszerű építésén. Az el jóslások, a küls hető nézeteltéré emelkedik ki r mi praktikus tes

Bevált tudos nyolevanöt mez Dantól Beérséb reskedőnegyedek Jaffa mellett, e tagból nőtt kj a rágózó Tel-Aviv. ez fogja szolgál

elektromos erőf nek tizenhét kór tarak és laborató amelyekben az egymillió ember részesítettek orv a héber iskolák 131 iskola, 12.4 kedelmi szakisko hogy az új gene dekében gyakorl egyetem első épí Olajfák hegyén é tina zsidó lakóin

Ezek a gazda iskolák, bevándor stb.) mértékei e teljes sikerének. nak hozzánk, kü azoknak erejét, a ját sok éven át f

Bátoritson erő az állandó siker, tinában és telkesit fukarkodjunk most kell, törpüljön el minden erőnk. U ben, tartsátok erő odaadással.

— Albániában got. Athénből jelet után nem sikerült kiáltotta a köztárs szövgezéséig négy országot.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Weizmann felhívása a világ zsidóságához a Keren Hajjeszód érdekében

Mit végzett a cionista munka három év alatt Palesztinában?

(Cluj-Kolozsvár, március 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Chaim Weizmann dr., a cionista világszervezet elnöke, az amerikai Keren Hajjeszód-kampány megindulása alkalmából a következő felhívással fordult a világ zsidóságához:

Még sohasem volt a zsidó nép helyzete Közép- és Kelet Európában olyan kritikus, mint napjainkban. A menekülők egész serege; férfiak, asszonyok és gyermekek száza, ezrei lesznek hontalanokká, a béke és biztonság országainak kapui pedig zárva vannak előttünk. Sőt ma már a bevándorlás-megszigorítás az Amerikába vezető utat is eltorlaszolja.

Hol keressenek és találhatnak otthon ezek az üldözöttek?

Palesztina ma a világ egyetlen országa, amely lehetővé teszi számunkra egy új élet kezdetét s ezzel együtt az ország felépítését. Zsidó családok tizezei, akiket az ösök földjére való visszatérés évszázados vágya emészt, várják a hívó szót és az anyagi eszközöket, hogy vándorutjukat megkezdhessék.

Az utóbbi három évben harmincezer zsidó bevándorló telepedett le Palesztinában. Az, hogy ez a szám a következő néhány évben megkétszereződik-e vagy megháromszorozódik-e, nagyrészt attól függ, hogy megkapja-e az ország azokat az összegeket, amelyek segítségével a bevándorlók állandóan bekapcsolódhatnak az épülő ország gazdasági életébe.

Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy évek óta veletek együtt dolgozhatom a zsidó nép egyszerű vállalkozásában, Palesztina felépítésén. Az elmúlt évből, a mende-mondák és jóslások, a külső és belső okokra visszavezetendő nézeteltérések és harcok évéből egy tény emelkedik ki ragyogóan és sziklaszilárdan: *a mi praktikus tesztjelményeink Palesztinában.*

Bevált tudományos elvek alapján felépült nyolcvanöt mezőgazdasági kolónia terül el ma Dantól Beérsbáig. Modern városrészek, új kereskedőnegyedek, házak száza épültek és a Jaffa melletti, egykor terméketlen homokszivárgóból nőtt ki a huszezer lelket számláló, virágzó Tel-Aviv. A Jordán vizét megfűszerezik és ez fogja szolgáltatni Palesztina fejlődő iparának elektromos erőforrását. Palesztina egészségügyének tizenhét kórház, poliklinikák, ingyen-gyógytárak és laboratóriumok állanak szolgálatában, amelyekben az elmúlt két évben körülbelül egymillió embert (arabot, zsidót és keresztényt) részesítettek orvosi kezelésben. A közművelődést a héber iskolák egész rendszere szolgálja, — 131 iskola, 12.456 tanulóval — köztük kereskedelmi szakiskolák, amelyek arra hívatottak, hogy az új generációt az ország építésének érdekében gyakorlati pályákra neveljék. A héber egyetem első épületei készen állanak már az Olajfák hegyén és ősi nyelvünk újra él Palesztina zsidó lakóinak ajkán.

Ezek a gazdasági teljesítmények (kolóniák, iskolák, bevándorlás, egészségügyi intézmények stb.) mértékei és biztosítékai vállalkozásunk teljes sikerének. Uj, nagy tömegek csatlakoznak hozzánk, különösen Amerikában és növelik azoknak erejét, akik Cion felépítésének zászlaját sok éven át fenn lobogtatták.

Bátorítson erőink megnövekedése, buzdítson az állandó siker, amely munkánkat kíséri Palesztinában és lelkesítsen ügyünk nogyszerűsége. Ne tukarkodjunk most sem idővel, sem pénzzel, s ha kell, törpüljön el személyünk is és feszítsük meg minden erőnket. Ügyünk zászlaja ismét kezünkben, tartásuk erősen, szolgáljátok bátran és teljes odaadással.

Albániában kikiáltották a köztársaságot. Athénból jelentik: Az albán parlament, miután nem sikerült külföldi uralkodót szereznie, kikiáltotta a köztársaságot. Az új alkotmány megszövegezéséig négytagú tanács kormányozza az országot.

Tusar berlini cseh követ temetése. Prágából jelentik: Tusar berlini csehszlovák követ holtteste Prágába érkezett és holnap elégetik a krematóriumban. A temetésen egyházi szertartás nem lesz.

Mi az ára egy elhibázott operációnak? Newyorkból jelentik: Cid Chaplin, a híres mozi-színész sógora, kártérítési keresetet nyújtott be Griffith Róbert dr. losangelesi orvos ellen, mely-százezer dollár kártérítés megítélését kéri a bíróságtól. Az orvos ugyanis elvállalta, hogy Mrs. Chaplin kissé rosszulszabott orrát megszüpíti. A műtét azonban nem sikerült, sőt az orr még csunya-bbá vált, mint annak előtte volt, úgy hogy a hiu hölgy szerint arcát ez az orr teljesen el-ékteleníti.

Emléktábla az első mozielőadások épü-letén. Párisból jelentik: A tudományos akadémia orvosi osztálya ajánlotta a városi tanácsnak, hogy arra az épületre, ahol először tartottak mozielőadást, a következő szövegű emléktáblát helyezték: Ebben az épületben volt 1895 december 28-án az első mozgóképelőadás, mellyel diadalt aratott Marey zseniális találmánya és a Lubier fivérek eszméje, akiknek nevéhez az első élő mozgóképek vetítésé-nek érdeme fűződik.

Megtalálták a meggyilkolt hernalsi asszony holttestét. Bécsből jelentik: A városban nagy szenzációt keltett a rendőrségnek az a jelen-tése, hogy Ostermayer Károlyné holttestét kifog-ták a Dunából. Az elmúlt december elsején ugyanis Ostermayer tüzoltó Nusdorfbán a propeller-állomás közelében feleségét a Dunába lökte. A tett elköve-tésére az indította, hogy barátját szeretne volna lakásába hozni. Ezt azonban az asszony mindig ellenezte. A gyilkosság elkövetése után Ostermayer szeretőjével együtt, aki egy kocsmában várt rá, megvacsorázott, majd egy orfeumi előadást néztek végig. A házbeliek feljelentésére a bünygi ható-ságok Ostermayert letartóztatták, de megfelelő bizonyítékok híján ismét szabadlábra helyezték. Januárban újra letartóztatták és bekísérték az or-zságos törvényszék fogházába. Itt Ostermayer be-valtotta tettét, szeretőjéről azonban vallomását azt állította, hogy nem volt tudomása az asszony eltűntetéséről. A nő, Karl Annát, az ügyészség szabadlábra helyezte. A napokban Hernalsban a Dunából kihalászták Ostermayerné holttestét, akit arcáról már nem lehetett felismerni. Ruháiról azon-ban ismerősei agnoszkáltak a meggyilkolt asszonyt. A törvényszék elrendelte a holttest felboncolását.

Tengerbe fult a mexikói felkelők ve-zére. New-Orleansból jelentik: Huerta, a felkelő-csapatok tábornoka a Mexikói-öbölben dühöngő vi-har alatt a vízbe fult.

Tudnivalók a kereskedelmi iparvállalatok adójáról. Most jelent meg a kolozsvári ke-reskedelmi és iparkamara bulletinja az 1924. év első két hónapjáról. A kereskedők és iparosok számára nélkülözhetetlen román- és magyarnyelvű füzet az adókra vonatkozó mindenféle tájékoztatást és tudnivalót közöl egy kiváló szakember tollából. Az eredeti adótörvényen és annak végrehajtási utasításán kívül a jelentés a központi pénzügyi bizottságnak a kereskedelmi, ipari, földbirtok és fixizetési utáni adóra vonatkozó döntvényeit is is-merteti.

Ki látogatja a párisi premiereket? A „Gaulois” című újság ezt a kérdést vetette fel a napokban és mindjárt hozzá is fogott annak a ki-nyomozásához, hogy kikből áll egy premier kö-zönsége. Feljegyzései szerint megjelentek a néző-téren: hetvenkilenc ismeretlen ur, kétszáznyolcvan-három ismeretlen hölgy, tizenhét ismert szakács és vendéglős, három városzerte ismert ur komornyikja, akik uraságaik helyén ültek, öt hir-hedt szélhámos, akiknek büntetéseit egyetlen kéz ujjain nem lehetne összeszámolni, három szépsé-géről, de nem érenyeiről ismert félvilági hölgy, hat próbakisasszony. Ezenfelül ötvenhárom tiszt-viselője a különböző minisztériumoknak, akik sza-badjeggyel jöttek. Volt egy cukrász, hét város-ata, tizenegy kritikus, egy színház igazgató és egy színházi szerző. Az újságíró, aki mindezt fel-jegyezte, felveti a kérdést, vajjon e publikum láttára komolyan kell-e venni egy párisi premiert. De egyben meg is adja magának a választ: A premiereket csak azok veszik komolyan, akik nem értenek a színházhoz.

Felozslatták a spanyol nemzetvédelmi tanácsot. Madridból jelentik: A nemzetvédelmi tanácsot, amely a miniszterelnökből, továbbá a had-ügyi és tengerészeti miniszterekből, valamint azok államtitkársaiból állott, felozslatták. A gyilkosságai-ról hirhadt yunta hatásköre ezzel a direktóriumra szállott át.

A spanyol király, az automobil és a rendőrség. Párisból jelentik: XIII. Alfonz spa-nyol király nem nagyon sokra becsüli azt a szol-gálatot, melyet a rendőrség személye körül teljesít. Valahányszor nagyobb autóturára határozza el magát a király, aki szenvedélyes automobilista, a spanyol rendőrség mindig valóságos kétségbeesik, mert az uralkodó maga vezeti kocsiját és bizony semmiféle rendszabályra nincsen tekintettel. Az elmúlt napokban ennek elég sulyos következmé-nyei voltak. A király nagyobb autókirándulásról volt éppen hazatérőben a dán herceg társaságában, midőn az öt követő automobil a benne ülő rend-őrtisztviselőkkel kénytelen volt megállni, mert egyik pneumatikja megpattant. A király felhasz-nálta a kedvező alkalmat, nekieresztette a kocsi-ját és irtózatos sebességgel száguldott előre. A rendőrtisztviselők automobiljának kerekét csak-hamar kicserélték, de mivel a király nagy előnyt nyert, a rendőrtisztviselők ráparancsoltak a sof-förre, hogy a kocsit a legőrültebb sebességgel ve-zesse, hogy utólérhessék a király kocsiját. A bor-zalmas sebességgel száguldó rendőrségi autónak közben egy hidon kellett áthaladnia, de itt majd-nem végzetes kimenetelű katasztrófa történt. A száguldó kocsit ugyanis nekirohant a hid egyik karfájának és abban a pillanatban darabokra tört. A benne ülő rendőrtisztviselők sulyosan megsebe-sültek. A balesetről a király már csak palotájá-ban értesült és nagyon megrendültnek látszott a hírtől. Madridban azonban biztosra veszik, hogy a következő alkalommal a királyon ismét erőt vesz az automobilista-láz és a legközelebbi ki-rándulás alkalmával újabb rémületbe ejti a kísé-rő rendőröket.

Egységes vasuti rendtartás. Megirtuk, hogy a CFR vezérigazgatósága a vasutak egységes rendbentartását kívánja életbeléptetni és e célból dr. Markus Vasilie ügyvédet, a cluji kerületi igazgatóság jogügyi osztályának tönökét azzal bízta meg, hogy tervezetet dolgozzon ki az új rendtartás végrehajtási utasításáról. Dr. Markus az elmúlt napokban mutatta be a szabályzatot, amit a vezérigazgatóság ugyszólván változás nél-kül elfogadott. A rendtartás többek között szabá-lyozza a vasut mentén építendő épületek kötelező tűzbiztonsági intézkedéseit, megállapítja a tűztáv-latot, amelyet a CFR rendtartása eddig egyáltalá-ban nem is ismert, a termények biztosítását a mozdonyokra felgyújtása ellen. A termények a sinektől legalább 100 méternyire kell összehordani és 20 méter távolságban védőbarázdákat húzni. Szabályozza a tervezet a vasuti alkalmazottak kár-térítési elvét a szándékosan, vagy hanyagságból okozott károkért, leszögezi, hogy részeg és fertőző beteg emberek nem utazhatnak. Fontos része a tervezetnek, amely a CFR perbevonásának kérdé-sét tanulmányozza. Mindig a CFR vezérigazgató ságát (Bucuresti) kell perbevonni, sohasem az egyes kerületi igazgatóságokat. Ez azonban nem változtat az illetékesség kérdésén, megfelelő ille-tékességi indokok alapján lehet tehát a cluji stb. bíróságok előtt a CFR-t perelni, de alperesként mindig a CFR vezérigazgatóságát kell feltüntetni.

A berdicsevi kántor énekelőadása. Va-sárnap, március 30-án este fél 7 órakor a mincha és maariv keretében a cluji hívők előtt egy ki-váló kántor fogja énekművészetét bemutatni. Ef-raim Hepák, a világhírű berdicsevi kántor tart énekelőadását a „Sasz Chevra” helyiségében (Str. Tudor Vladimirescu, volt Mikes Kelemen-utca 13), ahová ezton is meghívják a zsidó éneket szerető közönséget.

Bünygi zárlatot rendeltek el Condescu vagyonára. A Condescu panama ügyében ma újabb fordulat állott be. A vizsgálóbíró nyomozást indított abban az irányban, hogy a sikkasztó tisztviselő összes ingó és ingatlan vagyonát meg-állapítsa. Megállapítást nyert, hogy Condescunak Kolozsváron van egy 32 holdas birtoka. Condescu vagyonára elrendelték a bünygi zárlatot. Érdekes pi-kantériája az ügynek az, hogy időközben Condescu autója — titokzatos körülmények között — eltűnt a garázsából. A megszőkött autó után is megindult a nyomozás.

Elmegyógyintézetbe zárják a szadista Kadivec tanárnót. Bécsből jelentik: Kadivec Edit nyelvtanárnót, akit szadista üzelmekért a büntető-bíróság nemrég hatévi fegyházra ítelt, a steini elmegyógyintézetbe szállították.

Madách-darabban nyílik egy amerikai színház. Newyorkból jelentik: A szeptemberben megnyíló West Theater-színház megnyitó előadása Madách: Az ember tragédiája lesz. A darabot a legújabb budapesti rendezés szerint fogják előadni.

Gyerekek alján

Operában) „Gyerekek alján” opera erdélyi közönség előtt a nagyobb mértékben elkerülte) a zenekezdés. E nemből és an egyike a ma erző, a „Gyerekek” 1903-ban ad-azóta sok euró-ált. A kolozsvári en mérsékelt si-Most a Román

is figyelemre be került pász-részt a jó és a girt küzdelmé

en, szabad, tes-oz a hegyalján felelőségül adja a és szeretője imáiban élet-a gazda ajánla-is tetszik neki. faluba, ahol ozni.

szeg, esetlen társaságban. A mert tudják, Mártá. Mártá Sebastiano el-gazda pedig szeretője ma-őzt ismeri fél-tékát és a mo-ak bukni kell, egőli Sebastia-negyszerette őt, s bün, nincs

D'Albert zené-atásokat, amit-t, egy kicsit szította és va-muzsikájának, n appercipial-legendül állott

éltetése Nan-te, Pedro és enei élvezetet an olyan kis hallgatót. szimzümvészi-gg, de nem idegen kör-gát. Pávelnél en is kiváló felvonásban. ott kiváló. Sebastiano, obbat adták. óás játékat, A zökkenő eg minden

éke és nem gyek alján nyujtani a

.....
kültek?
krata párt Kahr volt és Seisser ba utaztak. a „Gross-e” fajvédő Hitler-pör-

KÖZGAZDASÁG

† **Jugoszlávia svájci kölcsöne.** Belgrádból jelentik: Berni közlés szerint Markovics, a belgrádi állami jelzálogbank igazgatója, 15 millió svájci frankról szóló kölcsönt szerzett, amelyet jelzálogkölcsönökre fognak felhasználni Jugoszláviában.

† **A Länder-bank vezérigazgatója lemondott.** Párisból jelentik: A Länder-bank párisi központjának igazgatója, Maxmiliom Krausz beadta lemondását, amit a bank vezérközlettsége elfogadott. A lemondás okai azokban a félreértésekben keresendő, amelyek a párisi központ és a bécsi vezetőség között az utóbbi időben felbukkantak. Krausz vezérigazgató ellene volt, hogy Páris tulságosan befolyásolja a bécsi fiókot és a Länder-bank bécsi fiókja számára követelte az öt megillető vezetőhelyet. Ezt azonban a párisi vezetőség ellenezte. Ezenfelül Rotter elnök és Krausz vezérigazgató között ismételtelen surlódások voltak, mely Krausz lemondásával elintéztetnek tekintendő.

† **Dunai szabadraktárt követelnek Pozsony számára.** Pozsonyból jelentik: Az ottani kereskedelmi körök szabadraktár felállítását követelik. Eddigél a vasuton érkezett árukat be lehetett raktározni a kikötői raktárba, ahol csak öt fillért szedtek napi fekbér címén métermázsáulként; az árukat nem vámolták el, hanem mint tranzitárukat kezelték azokat. Most a vasutügyi minisztérium úgy intézkedett, hogy meg nem vámolt

árukat csupán a vasutnál lehet elraktározni, ahol viszont 30 filléres fekbért számítanak föl. A fekbérek fölemelése ellen az egész szlovenszói kereskedővilág tiltakozik. Azt követelik, hogy a dunai kikötő kezelését a munkatügyi, kereskedelemügyi és pénzügyminisztériumok együttes kezeléséből a kereskedelemügyi minisztériumra ruházzák át és hogy a megfelelő tranzitforgalom lebonyolítására alkalmas dunai szabadraktárt létesítsenek.

A mai valutapiac

Páris javult, Milanó gyengült. A piacot, amely elég gyöngye forgalommal indult, ez a körülmény valamelyest befolyásolta. Az árak a következők: osztrák korona 369—372, magyar korona 445—450, cseh korona 556—558, svájci frank 33·25—33·30, francia frank 10·25—10·30, dollár 192·5—193, font sterling 824—826, olasz lira 8·28—8·30, dinár 2·30—2·35.

Valutapiac március 29-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1050, Berlin —, London 824, Newyork 192, Róma 830, Zürich 33·30, Bécs 27, Prága 560, Budapest 30, Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márka 40 leva 128, török lira 99, font sterling 805, francia frank 1019, svájci frank 32·50, olasz lira 810, drachma 320, dinár 235, dollár 189, lengyel márka 20, osztr. korona 27·5, magyar korona 23, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás—Zárulat: Berlin 130·5—130·5,

Amsterdam 213·5—213·75, Newyork 577—576·5, London 2485—2480, Páris 31·80—31·62, Milano 2482·5—2482·5, Prága 1690—1690, Budapest 77·5—77·5, Belgrád 710—710, Bukarest 302·5—302·5, Varsó —, Bécs 81·25—81·25.

† **Csehszlovák kereskedelmi utazók követelése.** Prágából jelentik: Az „Union“ kereskedelmi utazók és képviselők egyesülete a prágai mintavásár alkalmából nagy tiltakozó gyűlést tartottak a Reprezentációs-házban, amelyen a vidéki utazók és társaságok is képviseltették magukat. Klein Róbert és Rabl Miksa nemzetgyűlési képviselők voltak az előadók, akiknek javaslatára a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben a nagy adóterhek, a szállodák elviselhetetlen magas árai, az utlevél- és vizumkényszer ellen tiltakozik és végül a vasuti személytarifák, valamint az évi bérletjegyek árának leszállítását követeli.

† **Az erdélyiek csehszlovák adósságai.** Megirtuk, hogy a Prágában legutóbb lefolytatott tárgyalások nem vezettek eredményre és Zweifel a román kereskedők megbízottja újabb utasításokért visszajött Bukarestbe. Ettől az akciótól függetlenül a clujai Romániai Hitelezői Védegyelet levélbeli tárgyalásokat folytatott a Csehszlovák Gyáripari Szövetség prágai központjával a csehszlovákiai piacon levő erdélyi tartozások rendezése céljából. A csehszlovák Gyáripar vezetősége megkérte a Hitelezői Védegyelet, közölje vele, hogy az itteni adósok milyen feltételek mellett és milyen részletekben hajlandók tartozásaikat rendezni.

Monumentális világláger!

Epochalis tragédia!

Az idény egyik legnagyobb attrakciója!

2 rész egyszerre

Főszereplők
Lee Parry
Lida Salmonova
Olaf Fjörd
Paul Wegener

Hétfő, március 31-től kezdődőleg a

Select Mozgóban!

Monumentális világláger!

Epochalis tragédia!

Az idény egyik legnagyobb attrakciója!

Főszereplők
Lee Parry

Lida Salmonova

Olaf Fjörd

Paul Wegener

2 rész egyszerre

Hétfő, március 31-től kezdődőleg a

Select Mozgóban!

Monumentális világláger!

Epochalis tragédia!

Az idény egyik legnagyobb attrakciója!

2 rész egyszerre

Főszereplők
Lee Parry
Lida Salmonova
Olaf Fjörd
Paul Wegener

Hétfő, március 31-től kezdődőleg a

Select Mozgóban!

SZÍN

A M
Vasárnap d
Délut
Este
he
Este
Hétfő: Sult

Select
szerelmi dr
tünő regény
A nagy m
párisi stílu
Hétfő,
Uránia
királynője.
vonásban.
Marga Linc
feleségét eb
tette ki.

Hétfő,
Apolló
rili útja. K
Capelli reg
kus országo
Nagyon érd
Hétfő,

Ke

azonnali b
Heller és

bor
m

Hac

„DIA
az egy

Ha

legjobb
tisztia,

Főtisztel
főbbi te
ort

Képvise

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Uferini. (Olcsó helyárral)
 Délután 3 órakor: Két árva. Mérsékelt árakkal.
 Este 6 órakor: Uferini bucsufőllépe. Rendes helyárral.
 Este fél 9 órakor: Sultana. Bérletszünetben.
 Hétfő: Sultana. Bérletszünetben.

MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, március 30.

Select-Mozgó: A bolygó szűz. Nagyszabásu szerelmi dráma 6 felvonásban. Henry Bataille kitűnő regénye filmen. Főszerepben Maria Jacobini. A nagy művésznek egyik legnagyobb krációja. Igazi párisi stílus történet.

Hétfő, március 31. Világláger! Monna Vanna

Uránia-Mozgó: Nagy szenzáció! A levegő királynője. Nagyszabásu léghajódráma 5 nagy felvonásban. Főszerepben a legvakmerőbb artistanő, Marga Lind. Férjét egy évi elzárásra ítélték, mert feleségét ebben a szerepében halálos veszedelemnek tette ki.

Hétfő, március 31. Menekülés a tulvilágba.

Apollo-Mozgó: Egy párisi csavargó földkörüli útja. Kalandos utitörténet 6 felvonásban Franco Capelli regénye nyomán. Festői részletek az exotikus országokból. Európaiak kalandjai Afrikában. Nagyon érdekes film.

Hétfő, március 31. A halálzsoké.

Keresünk utazót

azonnali belépésre fixfizetés vagy jutalék mellett.
 Heller és Seidmann rövidáru nagykereskedők
 Oradea-Mare

כשר של פסה

bor és szilvórium minden mennyiségben kapható

Hacker & Sternberg
 cégnél Aradon

„DIANA“ sósorszesz
 az egyedüli megbízható háziszor

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez tisztá, egészséges és kiadós!

כשר של פסה
 árú

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

MARX

email-, padló-, koci-,
 copal-, kertibutor- és kalplakkok
 minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-,
 fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező-
 és írőecsetek

Valamint firniss, zinckweiss,
 vegyi- és földfestékek elsőrangú
 minőségben érkeztek.

Áruink jó
 minőségéért
 szavatolunk

RADOS & CO. CLUJ

festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21.
 Telefon 692

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariffiu (vált Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

A tavaszi divat legszebb
 anyagai nagy
 választékban megérkeztek

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
 Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosoknak, fogorvosoknak, vízvezetékes mosdókhoz, villamos zseblámpakülönlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez, soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban!
 Vételkényszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gépészmérnököknél Cluj-Kolozsvár,
 Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

A legfinnyásabb asszony is

meglepődne azon a ragyogó tisztaságon, mely az „Uhu“ pótkávégyárban uralkodik. Csudával határos, mechanikai készülékek mossák, vágják, pökölik, őrlik a cikória-gyökérből, a három csillagos „Uhu“ kávé. Tegyen, ha ugyan már nem tett kísérletet a három csillagos Uhu-kávéval.

Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent István Tápszerművek R.-T.

Sz. 235-1924.

Hirdetmény

Sárosl-Sásesc—Szászváros községben a következő vásárok tartanak, u. m.: Állatvásár apr. 7. és 8., október 22. és 23., kirakóvásár április 10. és október 25.

A község országút és megyei ut keresztező pontján kitűnően fekszik, van rakodóállomása (Erzsébetváros 1 1/2 km.), szép állatállomány.

Községi előjáróság

KALMÁR

ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRS.

főüzletét
 március
 15-én

Str. Regina Maria 25.

(volt Segesváry-üzlet)
 helyezte át

Festékek Fűszerek

Engros, endetail — Telefonszámok: 4-25, 5-44
 Fiókok: Str. Regina Maria 42., Str. Rugului 56.

Figyelem
 a nagy
 vashid
 sarkára!
 A címre
 figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Szőlőoltvány

amerikai alanyvessző
 garantált fajtisztá kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék árjegyzéket kérni!
 Kappel Anzeige Sibiu

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10. szám
 Telefon interurban 2-13 ★ Sürgönyo: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Félgézeti arany és ferroszűz II ★ Arany, ezüst és platinabeváltás

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinevezett tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

Braun Arnold

Oradea-Mare (Nagyvárad), Szarvas-sor 17
 Villanyerőre berendezett

bádogáru üzeme

Nagy raktár hitelesített őrmentékekből és háztartási felszerelésekből

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30% kedvezmény

Perfekt könyvelő, pénztár kezelésben is jár-tas, nagyobb vállalatnál alkalmazást keres. Ajánlatokat „Jó munkaerő” jelí-gére a kiadóba kérek.

Perfekt könyvelő több évi praksissal délutáni órákra könyvelést vállal. Ajánlatokat „Könyvelő” jelí-gére a kiadóba kér.

Butor! Legolesőbb be-vásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Gherlan házastelek na-gyobb épülettel berende-zett faraktárral örökáron eladó. Részletes tudósítás Dr. Leopold Balázs bistr-tai ügyvédnél kapható. 6972

Liszt- és terményüzlet önálló vezetésére képes tiz-letvezetőt keresek. Wert-heimer, Str. Regina Maria 38. sz. 6998

Férjhez adnám 20 éves intelligens, szép, csinos hugomat, biztos egzisztenciájú jobb zsidó családból való uriemberhez 400,000 lei készpénzhozománnyal. Csakis komoly urak leve-leit kérem „És ez chajil” jelí-gére a kiadóba. 7006

Bányahelységben biz-tos megélhetést nyújtó könyv- és papirkereskedés kivándorlás miatt eladó. Ára 200.000 lej. Személyes megtekintés Schön Gyula Lupeni. 6011

Öltönyök Raglánok Ulsterek

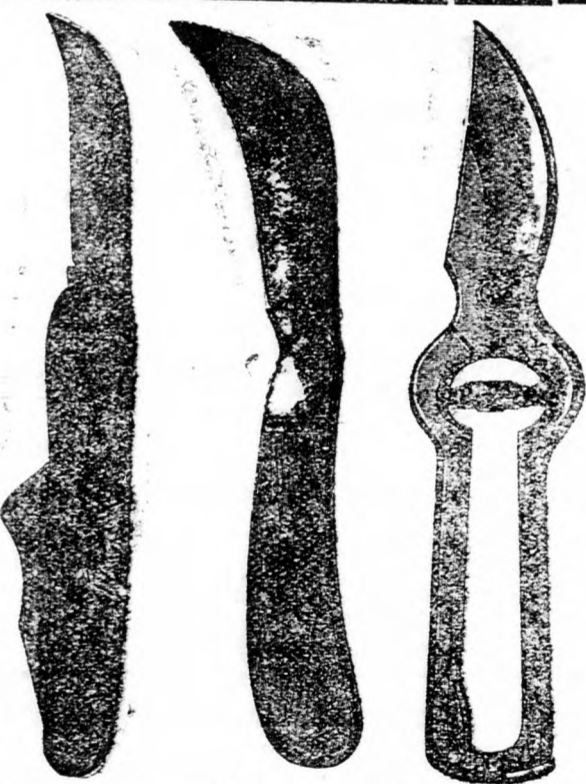
és a tavaszi divat összes újdonságai
Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD
Szinházépület

SATU-MARE
Szinházzal szemben

Ha ősszel termései óhajt,

ugy szerezzé már most be a fák, szőlő stb. ápolásához szükséges eszközöket

Kun Mátyás Fia

60 év óta fennálló üzletéből

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 2.

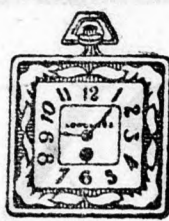
Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piața Unirei 14.

Telefon 431.

Longines ébresztőórák
7 nagydíj

RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓ GÉPEK:

45 HP Marschal félstabil gőzgép, 25 HP Máv. locomobil, 3/8 Ganz hengerek, 13.5 m² fűtőfelületű 6 atm. állókazán, 3 HP benzínmotor, kétoldalt szitáló Radial-sziták, felvonók, magzuzó henger.

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Banca Chrissoveloni S. A. R.

Központ: BUKAREST

Fiókok: New-York, Constantinopol, Braila, Galați, Constanța, Sibiu, Cluj
Affiliált pénzintézetek: Paris, Wien

Teljesen befizetett alaptőke: 200 millió lej

Cluji fiókjának devizaosztálya

lebonyolítja a legelőnyösebben s legpontosabban az exportőrök és importőrök devizaüzleteit.
Telefonszámok 427, 379, 62

Rador No. 1512

חפץ חפץ HUSVÉTI ÁRU חפץ חפץ

Értesítjük igen tisztelt vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

חפץ חפץ UHU kávépótléket,

mely főtisztelendő **Koppel Reich ur** a budapesti aut. orth. h. község főrabbiának szigorú felügyelete alatt készül és ennélfogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Biró József, Nagyvárad,
Trautner Sámuel, Szatmár,
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőhánai Polgári Serfőző- és Szent István tápszerművek r.-t.

BRASSAI...
RIVATAL ES NY...
Cluj-Kolozsvár, S...
L. Pop. (Brassai-...
Közel: Szerke...
de kiadóhivatal...
No. N. Sz. ...
A köziratok kiá...
szereztetésnél...
szedők. Közirat...
adunk via

1924 április 1

A K
Rövid távir...
hamedánjának...
évre mohamedá...
Kairóba. Meg...
szust és mi les...
nyára igen két...
szus eszméje é...
zást, amely a...
ment.

Az első né...
állították az iz...
körében szállt...
lemre és az izl...
talmi tisztség...
pedig Kairó v...
II. Selim törö...
uralkodókat,
jelöltet és lem...
prótéta köpeny...
siti anélkül az...
mának egység...
Északafrikában...
rifet tekintette...
mán szultánok...
nak tekintette

Igy tehát...
után megint K...
kalifátus kérde...
világ középp...
ugyan sikerül...
megteremteni...
van és így má...
kairói mohame...
befejezett tény

E befejezet...
hogy izlam vil...
kétséges egység...
A mohamedán...
egységeire. His...
még több kalif...
ismerve az izl...
zsek is önálló...
nak. Ezzel a...
nelmi jelentős

Az emberis...
fogalom, amel...
erőt jelentett...
világháboruna...
végleges form...
a hatalmas e...
nyolcvanmilli...
imám: a kalif...
régiben egy...
meg, a dalai...
Kelet milder...
ból. Ezzel sz...
szerűségével...
az egyház vil...
kizárólag a b

A kalifát...
kairói moham...
halavány pol...
riség tudatáb...
amely azelőtt...
vert adott a...
Mohamed kö...
költ. Valamit...
alatt a világ...
vállára kerül...
lesz, nem pe...
szimbóluma.

Epp ezér...
gresszus már...
szétszakadás...
aprózza. Az...
választása me...
ezzel a törté...
tette hatalm...
ez, mint aho...
bárki lesz az...
nem rende